№ 81.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższém Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 8. PAZDZIERNIKA 1802. ROKU WE SRODĘ

z Petersburga V. S. 26. Września.

Major Łaptiew umieſzczony w Woroneżskim garnizonie. Służący w Collegium wojennem Wiatkin uwalnia się od obowiązku z połową gaży. Tayny Konsyliarz bywſzy generalny Sędzia Małoroſsyiki Czernihowskiego sądu generalnego 1. Departamentu, Sulima, dla wieku podeſzłego i słabości zdrowia od obowiązków uwolniony, w nagrodę 47. letniey służby z pensyą dożywotnią całey gaży. — I. I. M. uwiadomiony został, że znacznieysi z Szlachty i mieſzczanie uchylaią się od elekcyi, a zatém od służby. Ztąd pochodzi że sądowe i inne urzędy dostaią się w ręce do piastowania nie zdolne. Nie może rozumieć IMPERATOR JMC żeby gorliwość o własne i powſzechne dobro w sercach obywatelskich wygasła. Rozkazał Senatowi pisać do rządzących Guberniami, ażeby Szlachcie przez Marſzałków, mieſzczanom przez Magistraty oznaymili Naywyżſzą wolę, że rzecz zrobią wſzyscy sercu J. I. M. naymilſzą, gdy ochoczo na elekcyę zgromadzeni wybierać będą osoby do urzędów nayzdatnieyſze; tym sposobem uczynią zadość obowiązkowi swoiemu względem kochaney Oyczyzny, odpowiedzą Monarſzey troskliwości o dobro i uſzczęśliwienie kraiu całego.

MY ALEXANDER I. IMPERATOR i Samowładca całey Roſsyi: etc. etc. etc. Uſzczęśliwienie narodów, od Opatrzności Naywyżſzey berłu Naſzemu poddanych, swiętym iest celem, do którego zmierzać postanowiliśmy, przyimuiąc panowania ciężar nad Monarchią obſzerną, którey powietrze, położenie, produkta, mieſzkańców religia, język, obyczaie tak są rozmaite. Szukaiąc środków prowadzących prędko i niebłędnie do zamiaru miłego Sercu Naſzemu, zważyliśmy pilnie, co zpóźnić lub może przyspieſzyć pożądane dzieło. Porównywaiąc wſzystkie, przekonani jesteśmy, że narodu ſzczęśliwość tyle polega na niewzruſzonych zasadach, ile rząd iest dzielny hamować obecne, przewidzieć złe następne i w zródle wyniſzczyć; utrzymać powſzechną i ſzczegulną spokoyność, opatrzyć narodu potrzeby; zachować gorliwie i roztropnie porządek, wydoskonalić i pomnożyć dostatki, iakie są w kraiu z darów przyrodzenia i ludzkiego przemysłu; na tych albowiem polega moc i potęga Monarchii. Starożytne i nowſze przykłady pokazuią; gdzie właściwych użyto sposobów, a zasady Monarchicznego rządu z niemi się zgadzały; tam rzecz wzięła pomyślny skutek, narody urządzone doskonaley, w porządek i siłę kwitnely, obywatele ſzczęśliwsi byli. Według tego wzoru, idąc za skłonnością Serca Naſzego, zagrzani duchem Piotra, co nową dał postać Roſsyi, następcom zostawił mądrości pełne prawidła, które zachować za powinność mieli; chcemy podzielić na wydziały intereſsa Państwa całego, według stosunku iaki bydź między wſzystkiemi powinien; a dla pośpiechu potrzebnego, powierzyć dozorowi Ministrów wybranych; przepisuiąc każdemu ogulne prawidła, których trzymać się maią w dopełnieniu przyiętych obowiązków; czego spodziewać się każe wierność ich ku Nam, praca, i o dobro powſzechne gorliwość. Zlecamy Rządzącemu Senatowi, którego przywileie i władzę naywyżſzą potwierdziliśmy osóbnym Ukazem, pilny, tak poważnego zgromadzenia godny wzgląd zachować, w roztrząsaniu czynności Ministrów, co do Administracyi; przeyrzawſzy zas, czyli są zgodne z prawami kraiowi, rapportami które prosto do Senatu posyłane będą, napiſze opinią i Nam poda. Na tey osnowie stanowiąc Ministrow, słodką cieſzyć się możemy nadzieią, że Nam pomocni będą w utrzymaniu spokoynosci, która iest Państw twierdzą, pomnożeniu ſzczęśliwosci powſzechney, oddawaniu winney sprawiedliwości każdemu. Z niemi natchnąć pragniemy poddanym ochotę do pracy, przemysł ożywić, handel rozſzerzyć, nauki rozkrzewić i rękodzieła; do wſzystkich Monarchii wydziałów zaprowadzić porządek stały, któryby odpowiadał troskliwosci Naſzey. W następuiących artykułach wyrażone są wſzyskie stosunki, wſzelkie Ministrów obowiązki, którym Administracyą poruczamy.

Reszta późniey.

z Wiednia 2. Października.

Cesarz Jmć w bywſzym klaſztorze Karmelitańskim u nas kazał założyć dóm roboczy na 500. osob płci oboiey, które bawią się próżnowaniem. Wyuczeni iakiego rzemiosła, przekształceni na ludzi pracowitych, póydą na swiat kraiowi pożyteczni. — W Belgradzie spokoyność panuie; okolice jednak rozboyników pełne; których ponieważ rządca według obietnicy nie wytępia, z naſzey strony graniczną straż wzmocnić żołnierzem kazano. Część załogi, na wstrzymanie zbliżaiących się nieprzyiacioł wysłana przez Janczarów, poledz w bitwie, lub dostać się miała w niewolę. — Arcy Xiąże Karol w Koenigsgratz przyięty wspaniale, oglądał zgromadzone regimenta; ztąd udał się do twierdzy Josephstadt. — Xiąże Ypsilanti, iak mówią, został Hospodarem Wołoskim przez zabiegi Posła Pruskiego. — Z Rzymu wiadomość przyſzła, że Ociec S. Bailliwa Ruspoli wyniosł na dostoieństwo W. Mistrza Maltańskiego. — W tuteyſzey stolicy daie się czuć nad inne czasy niedostatek pieniędzy gotowych; chleb i wſzelka żywność drożeie sposobem niesłychanym; ludzie ubodzy nie mogą pomyślić bez boiaźni o blisko nadchodzącey zimie.

W Ratisbonie dotąd nic nie ukończono. Z różnych stron przychodzą odezwy uskarżaiące się na mierność nagrody w proiekcie obiecaney. Poseł Moguncki przekłada silnie potrzebę włożenia obowiązku na Xiążąt, ażeby obeymuiąc duchowne dzierżawy, przyieli oraz obowiązek utrzymywania duchownych osob, które bez winy, dla dobra powſzechnego, tak wielką ofiarę z siebie czynić są przymuſzone. Zgodził się na to Cesarski Pełnomocnik; nie zaprzeczaią inni; lecz proſzą ażeby Poseł Moguncki obiawił myśl swoię, iakim sposobem duchowieństwo ma bydź na klaſsy podzielone, i opatrywane. Albini przyrzekł proiekt wygotowany wkrótce ukazać Deputatom. D. 27.

Hugel miał podać notę odpowiadającą na wiadome pismo Posła Francuzkiego Laforet, w którém taiemnica negocyacyi o Bawaryą wyiawiona była. Usprawiedliwia Dwór Wiedeński Minister potrzebą obmyślenia nagrody przyzwoitey Xiążęciu Toskańskiemu, podług brzmienia Lunewilskiego traktatu. Pafsau od woysk Austryackich będzie oswobodzone, iak tylko dzieło indemnizacyi zbliży się do końca. Deputacya ma nadzieię odebrać wkrótce od pośredników notę, w którey zawierać się będzie dopełnienie i poprawa proiektu pierwszego.

z Londynu 24. Września.

Powracaiące okręta z Indyi zachodniey i morza srodziemnego, pilnie rozbraia Admiralicya, ofzczędzaiąc skarb publiczny. — Admirał Mitchell kommendantem był Angielskiey flotty, która wysadziwszy do Hollandyi Xiążęcia d' York r. 1799, zabrała Batawskie w Texel okręta. W tych dniach oddano iemu część zdobyczy przypadaiącą, co wyniosło blisko 200 tysięcy FS. — Poseł Francuzki Andreofsy ieszcze tu nie przybył; Lord Whitworth nie wyiechał do Paryża; temu dawszy audyencyą Konsul Buonaparte pospieszy do Belgium. — Król Jmć zbiwszy część znaczną starego Kew pałacu, nowy tamże stawić pilnie zalecił; robota idzie nayspiesznieу; chce Monarcha tam na przyszłe lato mieszkanie założyć. — Wiemy z dokładnego rachunku, że dochody publiczne r. 1802 wyniosły 63. milliony FS; stały podatek czyni tylko 28. millionów. — Barret Angielczyk zazdroszcząc sławy, iaką Garnerin nabył przez powietrzne podróże tylekroć szczęśliwie przedsięwzięte, chciał także latać. Zrobił piękny balon; ale ten niby do ziemi przywiązany, nie wzniosł się na powietrze. Zmartwił ten przypadek nieskończenie patryotów naszych, którzy rozumieią że idzie o honor narodowy, nową zrobili dla Barreta subskrypcyą. — Z Calais wiadomość przyszła, że Kapłani usługuiący Dalai Lamie niedawno zmarłemu, głosić zaczeli bliskie onego zmartwychwstanie. Odtąd iuż nie wolno nikomu zbliżać się do trumny nieboszczyka, wyiąwszy ludzi kilku wybrańców z duchowieństwa. Cesarz Chiński czeka z utęsknieniem rapportu pożądanego o tém zmartwychwstaniu.

D. 1. Października. Woyna, którą piorem zaczeli pisarze nasi z Francuzkiemi, nie ustaie; dowodem będą dwa pisma następuiące. Zastanawiaiąc się nad tém co niedawno powiedział pierwszy Konsul Foxowi o podziale narodów na wschodnie i zachodnie; co Minister Talleyrand napisał o rozboynikach Afrykańskich, którzy nie znaią prawa i słuszności: ,, Tacy ludzie, mówią dzienniki Paryzkie, w pokoiu żyć nie mogą z narodami oświeconemi; chociaż i u nas ieszcze zostały opinie i zwyczaie sprawiedliwości przeciwne, które przemoc i podeyscie w prawo zamienić usiłuią. Taka iest konfiskata okrętów neutralnych, gdy podczas woyny przewożą towary nieprzyiacielskie; zatrzymywanie flott neutralnych, gdy nawet żegluią zasłonione okrętami woiennemi. Taki zwyczay potępia rozum, i głos iednomyślny oświeconych narodów; przemoc Angielska na morzu wszystko upoważniła; upadnie wszystko z przemocą. Prawo narodów daie równą ochronę mocnemu i słabemu, łączy wszystkie Państwa w iednę familią, nie dozwala części nad całością przewodzić. Ale nie w tém tylko łupieztwie morskiém Anglicy różnić się chcieli od zachodnich narodów. Są u oświeconych przyięte zwyczaie, grzeczność, względy, które ieden ma dla drugiego. Wysyłamy posłów na znak szacunku i poważenia, witaią się okręta na morzu zpotykaiąc inne flotty; Monarchowie, Ambafsadorowie ich, gdy w zgodzie żyiemy, zachowuią związki przyiacielskie Cóż mówić o takim kraiu, którego mieszkańcy dla rządzącego narodem postronnym nie chcą mieć względu, iaki ma Król ich dla niego? którzy więcey sobie mówić o nim i pisać pozwalaią niż Monarcha? Którzy sobie przywłaszczyli prawo żartować i szydzić z kogo się podoba, i potwarze z towarem po świecie rozsyłać? Taka wolność i pretensya narodu iednego znosi wszelką przystoyność, gwałci uczciwość. Afrykańscy zboyce mężtwem nazwali zabor własności cudzey; co przecie szczerem iest łotrostwem Spodziewać się trzeba, że u samych tylko barbarzyńcow zwyczay taki prawem zostanie; narody oświecone określą zuchwalstwo ludzi prywatnych. ,,

Z drugiey strony Londyńskie pisma roztrząsaiąc pytanie: czyli rewolucya Francuzka iuż iest ukończona; ,, Naprzód, mówią, uważyć trzeba, czyli rewolucya dokazała, co było zamiarem iey sprawców. Chcieli zburzyć dawne prawa, własność z rąk przenieść w drugie, wywrócić ołtarze i Trony. Zpełniło się wszystko u Francuzów; ocalały przecież inne narody przestraszone klęskami, iakie w rewolucyach są nieuchronne. Nawrócił się do porządku i słuszności i nie ieden z gorliwszych nawet obrońców nowości, widokiem Jakobińskiego toporu. Dziś inna rzeczy postać. Gwałt, zbrodnia, okrucieństwo, są obmierzłe narodom oświeconym; rewolucya więc odmienną postać przybiera, żeby tém łacniey doszła celu swoiego. Ziednoczyły się umysły; wola teraz iedna u Francuzów, rząd ludzki i łagodny, dzielnieyszy przeto i mocnieyszy; sprawiedliwość i pokoy kwitnie. Przypatrzmy się co ztąd wyniknęło. Konsul przywłaszcza sobie kierowanie losem wielu narodów; gdy odpor widzi, grozi powrótem dawnego zamieszania. Już postawił nowe trony, założył RPte; wydarł głowie Rzeszy władzę konstytucyiną; wzburzył na Cesarza Mocarstwa przeciwne, obalił dawne Niemców prawa; Seymowi Ratysbońskiemu bydź kazał izbą do wpisywania wyroków swoich; złamał równowagę przez traktat Westfalski zrobioną; odarł Xiążąt, innych obdarzył, pierwiey skrzywdzonych przez się, lub upodobanych; przemoc na mieysce porządku wprowadził; ubiega się do niego wielu, przyimuiąc ofiary nieszczęsne. Religia nakoniec, która rewolucya przetrwała, dziś iest pod przemocą; dusze wierne widząc iak niesłychane rzeczy Konsul otrzymał u Głowy Kościoła, pytaią się dziś ze drzeniem: kędy iest świątynia i przybytek Pański? Tak więc czego dokazać nie mogła w naytęższym zapale rewolucya, duch iey nie wygasły, biorąc postać umiarkowania słuszności, pokoiu, doszedł wszystkiego. Czyli iuż na tém przestanie? czasowi odpowiedź zostawmy. ,,

Dozorcy szpitalów Angielskich wielu tysiącom osob w roku przeszłym szczepić kazali ospę krowią; w teraznieyszym też same naturalną miały szczepioną; żadna nie przyiela; lecz o tey prawdzie i ludzi znaiących się niema iuż zprzeczki. — Lord S. Helens zakończywszy poselstwo w Petersburgu, niedawno tu powrócił. Otto gotuie się do wyiazdu, nie do Ameryki, ale do Lisbony zastępuiąc mieysce Generała Lasnes. Generał Andreossy ieszcze nie przybył, co naszych polityków zastanawia. — Price obrany Mairem Londynu. — Kommendant wyspy Jersey Dauvergne niedawno udał się do Paryża. Ponieważ niewiadomo dla czego, wziął imie Xiążęcia Bouillon, aresztowany został Na przełożenie iednak rządu naszego wyszedł z więzienia. — Pisma Pekińskie niedawno dały opisanie Monarchii Chińskiey, przeciwne powieściom Europeyskim. Dzieli się Państwo na 16 Prowincyi, w których iest 155 miast pierwszey wielkości, 1312 drugiey, 2357 twierdz różnych; ludność kraiu całego wynosi dusz 55 millionów; 22 familiie panowały u Chińczyków; dzisieysza Tatarska rządzi spokoynie po zawoiowaniu od r. 1640. — Pierwszy Konsul rozmawiaiąc z Foxem lekce zdawał się ważyć znaiomego Windhama. Fox oświadcza że ten mąż godzien iest szacunku; pochwała w uściech przeciwnika nie podeyrzana. Wspomniał Buonaparte machinę piekielną. Fox zaręczał, iż Anglik żaden do tego spisku należeć nie mógł. Nie mu nie odpowiedział pierwszy Konsul.

z Paryża 24. Września.

Fox dni 14 zabawić chce w domu wieyskim Generała La Fayette, którego był gorliwym obrońcą w Parlamencie, gdy w Brunn siedział zamknięty. — Roboty do zwrócenia rzeki Ourą na stolicę, uroczystym obrządkiem zaczęto d. 1. w obecności Ministra Chaptal. — Szczepienie ospy krowiey pomyślnie wprowadzono do RPtey Włoskiey. W Departamencie Mella tego roku panowała naturalna, sposobem nad inne lata zaraźliwym; dzieci wiele i dorosłych osob umarło. Potrwożonym klęską mieszkańcom rząd ofiarował zbawienną pomoc; zesłany do Brescia lekarz Sacco, sam ieden zaszczepił krowią 14 tysiącom; pomocnicy 44 tysiącom osob; ustała zaraza; nikt iuż nie umarł; lud przekonany doświadczeniem, błogosławi szczęśliwemu wynalazkowi.

D. 28. Pierwszy Konsul przeniosł się na mieszkanie do S. Cloud, zkąd przyieżdża na paradę. Mówiliśmy dawniey o ozdobach zamkowych; przydamy ieszcze że w sali na audyencye przeznaczoney postawione są półposążą marmurowe: Fryderyka W. Eugeniusza, Ruytera, Gustawa Adolfa, Scipiona, Malborougha; obok tych iaśnieią Pascal, Malesherbes, Colbert, Sully, Hospital, Du Guay, Trouin, Joubert, Hoche, Caffarelli pod Akrą poległy, Lavoisier, Kleber, Marceau, Dampierre, na wzor uczonym, cnotliwym,walecznym ziomkom. Do Cadix przybyły z Ameryki dwie fregaty Hiszpańskie z 6 millionami piastrów; trzecia do Corogne zawineła niosąc 800 tys. Król Jmć Katolicki d. 12 wiechał z familią do Barcellony. — Adiutant Konsula Lauriston, trzy ledwie godziny zabawiwszy w Passau, ztamtąd przez Hagę tu powrócił. — Generał Brune wkrótce przez Toulon oddali się na poselstwo do Constantinopola. Lasnes, iak słychać, mieszka na wsi o 4 mile ztąd odległey; nie może przyieżdżać do stolicy. — W Lyonie zchwytano liczną kupę fałszuiących monetę papierową; miasto po bytności Konsula nową postać bierze; wiele domów które zburzyli Jakobini, z gruzów powstało. — Na dobra Xiążąt Aremberg, Ligne, Marck włożony dawniey sekwestr w Belgium zdięty został przez radę stanu.

Dzień pierwszy roku RPtey 11 obchodziliśmy uroczyściey i porządniey nad inne czasy. Piękna pogoda, tłum ludu niezliczony; zabawy wielorakie; żaden przypadek smutny nie pomieszał radości powszechney. Nie widzieli u nas cudzoziemcy swarów gorszących, nieprzystoynego krzyku, pijaństwa obmierzłego. Illuminacya wielu domów piękna, faierwerk wielki na mieście od zgody przezwanym; pola Elizeyskie girlandami,lustrami, światłem kolorowym przypominały Poetom wyobrażenie mieysca którego imie noszą. Tegoż dnia Prezydent zgromadzenia prawodawczego Marcorelle oddawał Konsulowi medal bity na pamiątkę iego, mówiąc. ,, Dawniey nieoświecenie i niewola, gwałt i przemoc wyciskały z ust ludzkich pochwałę. Dziś po odrodzeniu RPtey głośno i wolnie uwielbiamy cnotę i zasługę. Kończą się trzy lata, kiedyś wszechmocną prawicą z nadbrzegów Nilu Oyczyźnie przywrócony został. Głos twóy potłumił niezgody, zgasił woynę domową, Francyi przywrócił pokóy i znaczenie między narodami odpowiadaiące męztwu rycerstwa naszego, szczęściu i wielkości twoiey. Coś dobrego sprawił, nabyta chwała, są wyższe nad uwielbienia moie; za wszystko w sercu własném znaydziesz nagrodę. Zgromadzenie prawodawcze dziś tłumaczem iest wdzięczności powszechney. Kazało bić medal dla ciebie; ten składam. Historya naypóźnieyszym pokoleniom zaświadczać będzie,że bohatyr co uspokoił Europę, Francyą zbawił, był celem szacunku i miłości ludu przez się uszczęśliwionego. ,,

Od granic Szwaycarskich 23. Września.

Wprzód niż opisywać zaczniemy smutne zamieszania kraiu naszego i woynę domową, kładniemy list Ministra Tayllcyrand Perigord do Posługującego w Paryżu Stapfer. ,, Przełożyłem Konsulowi prosbę, ażeby woyska Szwaycarskie na żołdzie Francuzkim będące powracały bronić Oyczyznę własną przeciw rokoszanom. Ubolewa nieskończenie Konsul, że krwawe niezgody, owoc niepohamowanych namiętności, grożą wam stratą drogiey wolności. Co za szkoda, żeście przed dwóma miesiącami rozumieli, iż w Szwaycarach nie iest potrzebna koniecznie obecność żołnierza Francuzkiego, gdy sam Konsul w zamiarze dobroczynnym chciał ieszcze na rok cały zostawić, gdyżyście sami o to prosili, dla utrzymania spokoyności. Lecz co się stało iuż nie powróci; dziś złemu zapobiedz trzeba. Konsul czytaiąc umowy między Francyą i Szwaycarami, znalazł że Cantonom zawsze wolno było przyżywać do kraiu żołnierza własnego z zagranicy; przyimuie prozbę waszą; regimenta Szwaycarskie wypełnią rozkaz rządu swoiego. Ale po tylu klęskach; czyliż ieszcze Szwaycary koniecznie maią doznać naywiększey ze wszystkich, domowey woyny? Nie macie iuż sposobu żadnego do porozumienia się i zgody? Miłość oyczyzny wygasła w sercu ziomków waszych? Nie widzicie że swary, kłótnie gorszące Europę, odbieraią wam szacunek i powagę, mogą zprowadzić nieszczęście, któremu czas ieszcze zapobiedz. Spodziewa się pierwszy Konsul, że ta iuż ostatnia rada przyiacielska zwróci Szwaycarów do honoru i iedności. Ten głos który zpoił wiele narodów węzłem zgody i pokoiu, przeniknie do serce waszych ziomków; poznaią sami że wolność i szczęście pogodzić nie podobno z niezgodą i praw pogardą. ,,

D. 25. Wielkie odmiany w kraiu naszym. Cantony wybieraią Posłów na Seym do Schwitz zwołany przez Redinga; który się iutro ma zaczynać. W Berne municypalność zniosła nazwisko. *Obywatel*; milicya wszystkich Officyerów odmieniła. Spokoyność w mieście głęboka; stronnicy rządu do Lausanne wygnanego do Francyi uciekaią. Góruiąca dziś fakcya mówi przed gminem, że Buonaparte nie zgani nowości. A iednak poseł Verninac opuszczaiąc stolicę; bunt potępił, i Landammana zapewnił o prędkim powrocie. Już słychać że woyska Francuzkie z Genewy ciągną do Cantonu Vaud; licznieysze ieszcze odebrały rozkaz w Alsacyi bydź gotowemi do ruszenia ku Berne przez Bazileę, gdzie zapewne odporu nie znaydą; lecz podobno z insurgentami trudnieysza będzie rozprawa. Z Berne 20 armat rządowi kapitulacyą darowanych, wywieść nie można było do Lausanne dla niedostatku koni. Cudzoziemcy wyieżdżaią z miasta posłowie Hiszpański i Włoski na mieyscu zostali. Dawna rada większa i mnieysza rządzić, iak przed rewolucyą, zaczyna. W Coire Grisonowie młodź i ochotników do broni wołaią, ieśli woyska Szwaycarskie zbliżą się do ich granic, lub Cantonu Glaris; tamże na Seym do Schwitz 3 Deputatów posłano. Do Berne 800 ludzi z małych Cantonów przyszło; sam Reding spodziewany wkrótce; ma przyiąć naywyższą kommendę armii zprzymierzoney; miasto Lucerne iuż zaiął; Andermatt całą potęgę zgromadza na granicy Friburgskiey.

Wielka i mnieysza rada w Berne wyznaczyła komissyą z 16 osob; którzy proiekt następuiący napisali. 1. Każdy Canton w 4 tygodniach zrobi dla siebie konstytucyą dogodną zwyczaiom, potrzebie, położeniu. 2. To dopełniwszy obiorą Deputatów, i dadzą onym moc zupełną do odprawienia Seymu walnego, uformowania centralney władzy przypodobaney zprzymierzeniom Szwaycarskim; i wyznaczenia ten raz pierwszy urzędników naywyższych w RPtey. 3. Rząd naywyższy utrzymywać będzie związki zagraniczne, polityczne, handlowe, władzę nad woyskiem, gwarancyą konstytucyi Cantonowych. 4. Zdarzaiące się w Cantonach zprzeczki o konstytucyą, sądzić ma rząd centralny; iakoteż inne między Cantonami. 5. Będą wyznaczone dochody przyzwoite rządowi

na wydatek publiczny. 6. Każdy Deputat w rządzie centralnym płatny będzie od Cantonu który go wybrał. 7. Liczba Deputatów będzie ułożona w miarę ludności Cantonów 8. Prawo obywatelskie w miastach przedtém panuiących, ma bydź dawane każdemu, kto pokaże maiątek pewny, i zapłaci za przyięcie siebie do użytku praw gromadnych. 9. W Cantonach dawniey arystokratycznych nikt na urzędy rządowe wyniesionym bydź nie może, kto nie ma prawa obywatelskiego i mieyskiego. 10. Nowe Cantony, co dotąd nie miały konstytucyi, mogą napisać, albo się przyłączyć do innych Cantonów. 11. Rząd Cantonowy mieć będzie władzę wszelką, która nie iest wyraźnie oddana rządowi centralnemu. 12. Ten proiekt ażeby lepiey odpowiedział zamiarowi swemu prosić trzeba o pośrednictwo Ministra RPtey Francuzkiey. d. 21 Września.

Od granic Włoskich 16. Września.

Eskadra Hiszpańska na którey familia Króla Jmci Dwóch Sycylii ma płynąć do Barcellony, składa się 7 okrętu. Xiążę Asturyi od 120. armat, Neptun od 80. Bahama od 74 i 3 fregat; niewiadomo jednak czyli iuż do Neapolu przybyła. — W Rzymie Król dawniey Sardyński Karol Emmanuel kupił pałac niegdy należący do Kardynała Alberoni, za 35. tysięcy szkudów — RPta Włoska z RPtą S. Marino traktat przyiaźni i handlowy zawarła. Pozwolono ostatniey zakupować u Włochów sól i zboże na własną potrzebę; zbiegłych kryminalistów obie strony wydawać sobie przyrzekły na wzaiem. Ligurowie d. 8. obieli dzierżawę powiatów Serravalle i Carrosio.

Józef Maiewski pod czas rewolucyi oddalił się z Litwy do Polskiey z półkiem 4; od lat 9 opuszczona przez niego żona Praxeda z Strokowskich Maiewska żadney o męzu nie maiąc wiadomości, uprasza łaskawą publiczność, ażeby ieśli kto wie o życiu onego lub zeyściu, donieść raczył do Konsystorza Wileńskiego, lub redakcyi Gazet Litewskich.

JW. Gubernator Woienny Litewski zarządzaiący cywilnością Generał Kawaleryi i Kawaler Baron Beningsen zawiadamia, iż z Gabinetu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI przysłane są do niego pieniądze dla Wdowy Sekretarzowey Magdaleny Buchowieckiey Rubli 25, Szlachcianki Zofii Burniewiczowey Rubli 100. Wdowy Pułkownikowey Zochowey Rubli 300, i Szlachcianki Katarzyny Rawskiey Rubli 50; które ażeby stawały do Wilna same, lub przysłały Plenipotentów końcem odebrania takowych pieniędzy ostrzega się.

Jak Ludwik Hurter Professor ięzyka Niemieckiego w Korpusie Kadetów JEGO JMPERATORSKIEY Mosci w Wilnie; uwiadamia Publiczność, iż chcący się uczyć Języka Niemieckiego, Francuzkiego, Geografii, Arytmetyki Mogą mieć u niego stancyą stół za cenę słuszną; lub gdyby kto chciał prywatnie lekcye brać ofiaruie swoią posługę. O cenę i iakie nauki kto życzy sobie, zechce zgłosić się do Kamienicy W. JP. Myszkowskiego Szambelana pod Nm 122. na zaułku Bernardyńskim na przeciw Kardynalii.

Litewski Grodzieński rząd Gubernski donosi, aby sukcessorowie Szlachcica Ignacego Swiętorzeckiego stawali w terminie prawnym sami, lub zesłali Plenipotentów z prawnemi dowodami probuiącemi sukcessyą ich, do Nowogródzkiego Niższego Sądu Ziemskiego, dla odebrania różnych rzeczy onemu należących, które tam się znayduią.

Rząd Litewsko-Wileński Guberński donosi, ażeby chcący kupić kawałki sukna w różnych kolorach pozostałe od oporządzenia ludzi w służbie będących, stawali w tuteyszey Jzbie Skarbowcy na termina: pierwszy d. 2. drugi d. 6. trzeci d. 10 teraź: Października.

Z IMPERATORSKIEGO Litewskiego Pocztamtu postanowiono zporządzić dla pocztylionów ammunicyą dwuletnią i roczną na 159 ludzi, nadto iedno-roczną na 124. Chcący wziąć na siebie dostarczenie oney, maią stawić się z przyzwoitém swiadectwem na pismie, dla umowy o cenę w Litewskim Pocztamcie, na termina; pierwszy d. 12. drugi d. 15. trzeci i ostatni d. 20 Października teraz idącego.

Litewski Grodzieński rząd Gubernski donosi, aby sukcessorowie zmarłego Półkownika Piotra Zaborowskiego dla obięcia pozostałego po nim folwarku Lipowo w Kobryńskim Powiecie, stawali sami, albo przysłali plenipotenta z prawnemi dowodami probuiącemi ich sukcessyą, w Kobryńskim Niższym Sądzie Ziemskim na termin prawem przepisany.

Opuszczone i w ruinę podane, przez Obywateli, w środku miasta Wilna i po przedmieściach Possesye, zmu szaią Magistrat Wileń:, do wydania przez niniey szą publikacyą ostrzeżenie: że gdy Prawem Konst: 1764 Ru postanowionym jest; aby Possesye w mieście Wilnie będące, ruinie podane, za nieprzystąpieniem przez Aktorów, do należney onych reparacyi, przez miasto plus offerenti były sprzedawane; dla tego Magistrat, w exekucyą tego tego prawa, ogulnie wszystkich maiących w tym mieście i na przedmieściach Pałace, Kamienice, Domy drewniane i Place; a przez opieszałość ruinie i spustoszeniu pozostawione; aby naydaley do upłynienia roku, od daty nunieyszey publikacyi, starali się poruynowane zreparować, a puste place należycie zabudować; ostrzega. W przeciwnym zaś zdarzeniu; Magistrat ogłasza, iż wszelkie Posessye zruynowane, i Place puste; zaięte i przez publiczną licytacyą, w skutek prawa Konst: 1764. Ru sprzedane będą. 1802. Julii 2. dnia.

Niżey podpisany z mocy specyalney plenipotencyi sobie wydaney, a dla powszechney wiadomości w Ziem: Wileń: aktykowaney; ułatwiaiąc sprzedaż murow, placow, i kamienic, do dziedzictwa niel tniego Xcia J. Radziwiłły Podkom: Litt: należących w mieście Wilnie naydujących się, przez sposob licytacyi na wybycie, zadeterminowanych; ma honor obwieścić całą Publiczność, że kn takowey czynności sporządziwszy księgę własnym podpisem i pieczęcią opatrzoną powierzył oną Namieśnikowi Jnryzdyk Wileńskich WJP. Hieronimowi Abromi kiemu Dworz: Był: Skarbu Littgo w mieście Wilnie w Kardynalii mieszkaiącemu, do której każdy życzący kupna takowey sprzedaży, offerencyą swoią, sposobem licytacyi ma zapisać w Ru zaś następuiącym 1803. d. 15. Januaryi ostateczny do tey licytacyi naznacza się termin, który niżey podpisany Plenipotent osobiście do miasta Wilna dla odebrania summ od więcey ofiaruiących, i dla wydania urzędowych praw ziedzie. Datt w Nieswiżu 21. 7bra 1802. Ru.